

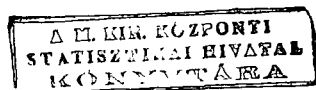
bérbeadó törvényes zálogjogának visszaállítása nemcsak a szerzett jogok védelméhez fűződő jogi érdekből, hanem a gazdák hitelé és a gazdattartozások rendezésének sikeressége érdekében is szükséges; a gazdák fizetőképessége, melynek erősítése végett az állam most kamatsegéllyel is áldozatot hoz, csak úgy tartható fenn és a gazdaadóstól csak úgy lehet várni a rendeletekben megszabott szolgáltatások teljesítését, ha a föld használatáért, mely a termelésnek elsőrendű előfeltétele, a szerződésben kikötött haszonbér befolyik és ha az ennek biztosítására hosszú tapasztalat szerint szükséges tulajdoni jogkör épségben marad.

Az egyéb terményekre megadott újabb zálogjogok alapjaiban is számos olyan mozzanatot lehet felfedezni, amely átmeneti jellegű, azonban ezenfelül nem lehet tagadni olyan mozzanatok létezését, amelyek állandó jellegűek és a háború előtt is alapul szolgáltak az ingó-jelezálogjog szabályozására vonatkozó törekvéseknek. Figyelemreméltó, hogy az újabb jogszabályokban is minduntalan felbukkan a nyilvántartás gondolata. A tűzifára vonatkozó zálogjogot az erdőhivatal foglalja jegyzékbe, a termény vételéről szóló kötlevélre a községi előljárárság záradékot vezet annak igazolásával, hogy az eladó vetésterületéből ítélve az előre eladott termény előreláthatóan szállítható lesz, s ezekről az igazolványokról az előljárárság nyilvántartást vezet. Végül a védett birtok tulajdonosa a zöldhitel bármely fajtájának igénybevételekor köteles a szerződés megkötését és a hitelbe vett összeget (értéket) bejelenteni a helyi bizottságnak s a bejelentésekről nyilvántartás készül. Csupán nyilvántartással lehet a jogok összeütközését megelőzni és a jóhiszemű forgalmat megvédeni.

86.000 védett birtokos jóformán csak zöldhitel alakjában juthat most hitelhez. Ezzel a zöldhitel megfelelő szabályozása nagy fontosságot nyert. És majd akkor is, amikor a telekkönyvek megtisztításáról és a jelzálogi bejegyzések komolyságának megóvása mellett az üzemi hitel biztosítékainak rendszeres kiépítéséről lesz szó, a zöldhitel biztosítására vonatkozó újabb kísérleteknek nagy fontossága lesz.

Uj jogszabályok.

Gazdattartozások. A 14.000/1933. M. E. sz. r. (alaprendelet) a gazdaadós fizetési kötelezettségének mérvére kihatóan különbséget tesz a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatán aluli, és az azt meghaladó megterhelés esetei között (5. és 6. §.), továbbá aszerint, hogy a védett birtok területe tíz katasztrális holdnál nagyobb vagy kisebb-e és illetve, hogy azok kataszteri tiszta jövedelme 100 K-t meghalad-e vagy sem (7. §.), és — amint ezt a f. évi februári

lapszámunkban ismertettük, — ehhez képest adja a gazdaadósoknak a megjelölt rendelkezésekben részletezett további fizetési kedvezményeket, és pedig akként, hogy fizetéseikből a tőketörlesztésre jogosult hitelezőket illető részt közvetlenül a hitelezőknek, az azt meghaladó részt pedig „A gazdaadósok hitelezőit illető befizetések“ elnevezéssel vezetett postatakarékpénztári letétszámlára kell befizetni.

Ha a gazdaadós teljesítette azokat a szolgáltatásokat, amelyek e számlára fizetendők, ez esetben az újabban kibocsájtott 2000/1934. M. E. sz. r. (R.) szerint a kellően teljesített fizetéssel a folyó kamatnak négy százalékos meghaladó része teljes kiegyenlítést nyer, még ha az említett befizetett összegből a követelés folyó kamatára négy százaléknál kevesebb jut is. A kamatkövetelésnek így előállott csökkenése esetében az alaprendelet 25. §-a szerint a hitelintézeteknek és gyámpénztáraknak engedélyezhető kamathozzájárulás előfelvételi mértékét és időtartamát az egyidejűleg kibocsájtott 550/1934. P. M. sz. r. állapítja meg.

Az alaprendelet 35. §-a kimondotta, hogy a földbirtokrendezés során juttatott ingatlanokat, úgyszintén az ezeket terhelő megváltási árat és más hasonló terheket azon rendelet alkalmazása (védetté nyilváníthatóság, kamatlábcsökkentés, stb.) szempontjából figyelmen kívül kell hagyni. Ennek kapcsán a R. egy további rendelkezése kimondja, hogy az alaprendelet 35. §-ának rendelkezései nem akadályozzák a földbirtokrendezés során juttatott olyan ingatlanok védetté nyilvánítását, amely ingatlanok megváltási árat a juttatott nem a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet útján fizeti, vagy amelynek megváltási árat a juttatott már kifizette.

A 200/1934. P. M. sz. r. kimondotta, hogy az alaprendelet előbb hivatkozott 6. és 7. §-ainak kedvezményeit a gazdaadós csak akkor veheti igénybe, ha ezt a körülményt 1934. február 28-ig érdekelte hitelezőjének, valamint az illetékes helyi bizottságnak bejelenti. Az 500/1934. P. M. sz. r. e bejelentési határnapot február 28-a helyett március 15-ében állapította meg.

* * *

Tisztességtelen verseny. Az az egy évtized, amely a tisztességtelen versenyről szóló 1923: V. t.-c. (Tvt.) felett elmúlt, beigazolta, hogy e törvény a gyakorlatban bevált, mert rendelkezései módot adtak a tisztességtelen verseny különböző alakulatainak hatályos üldözésére. Mindössze néhány, viszonylag kisebb jelentőségű módosítás és pótlás szükségességén kívül csakis az üzleti hirdetések kérdésének részletes szabályozása mutatkozott még szabályozásra várónak. A Tvt. megalkotása óta fokozódó gazdasági leromlás ugyanis sokakat arra ösztönzött, hogy a reklámok meg nem engedhető eszközeit vegyék igénybe, nem véve figyelembe azokat a határokat, amelyek az üzleti élet tisztessége és realitása e téren megköveteli. Ezek a körülmények tették szükségessé az 1933: XVII. t.-c. (Üht.)